

Rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 9. 1958, sp. zn. 7 Co 189/58

Číslo: 7/1959

Právní věta:

Znalecké odměny znalce nelze zásadně započítávat do základu pro vyměření důchodu podle § 8 odst. 1 zák. č. 55/1956 Sb. (srov. § 9 vyhl. č. 2/1957 Ú. l.).

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 11.09.1958

Spisová značka: 7 Co 189/58

Číslo rozhodnutí: 7

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud v Plzni rozhodl, že navrhovatel nemá nárok, aby jeho starobní důchod byl vyměřen kromě vlastního výdělku ze zaměstnání také z příjmu, který měl v rozhodné době jako soudní znalec na znaleckých odměnách.

Krajský soud rozhodnutí soudu první stolice potvrdil.

Odůvodnění:

Podle ustanovení § 8 odst. 1 zák. o soc. zabezpečení se důchody vyměřují z průměrného ročního výdělku. Co se pokládá za výdělek ve smyslu tohoto zákona, bylo podle zmocnění daného ustanovením § 8 odst. 4 zák. o soc. zabezpečení stanoveno v § 9 vyhl. č. 2/1957 Ú. l. Toto ustanovení tvoří tudíž základ, z něhož nutno vycházet při posuzování nároků, zda znalecké odměny poskytované zaměstnanci jinými plátcí než jeho zaměstnavatelem, mají být započteny do základu pro vyměření důchodu.

Po 31. 12. 1952 se za hrubý výdělek považuje veškerý hrubý příjem (mzda) plynoucí ze zaměstnání (činnosti), které je podkladem důchodového zabezpečení, nebo v souvislosti s tímto zaměstnáním (činností), jestliže tento příjem podléhá dani ze mzdy (pokud ovšem není osvobozen od této daně přímo podle zákona). Je proto třeba, aby šlo o zaměstnání nebo činnost, která je podkladem důchodového zabezpečení. Co je podkladem důchodového zabezpečení je stanoveno v § 3 zák. o soc. zabezpečení, který určuje jeho osobní rozsah. Důchodovému zabezpečení podléhají kromě jiných v

zákoně uvedených zaměstnanců zaměstnanci pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců. Zaměstnancům ve smyslu tohoto zákona kladou se pak na roveň i ty osoby, které jsou činny pro socialistický sektor v poměru, který má obsah zaměstnaneckého pracovního poměru, avšak není takto označen, nebo nemá všechny náležitosti předepsané pro vznik zaměstnaneckého pracovního poměru.

Je tedy především otázkou, zda znalecká činnost je takovou činností, jak je tímto způsobem v zákoně vymezena.

Charakteristickým rysem zaměstnaneckého poměru je vázanost a podřízenost zaměstnance zaměstnavateli. Zaměstnanec vykonává osobně práci určitého druhu podle dispozic a pokynů zaměstnavatelových, a to za mzdu, při čemž neodpovídá za hospodářský výsledek své práce, nýbrž toliko za řádné její provedení. Činnost znalecká nemá tyto základní znaky, poněvadž znalec pracuje sice na základě příkazu, který obdržel k podání znaleckého posudku, avšak svou činnost při vypracování tohoto posudku si řídí sám podle svých vlastních úvah, pracuje svými vlastními prostředky a je odpověden za výsledek své práce. Jde proto při znalecké činnosti nikoli o zaměstnavatele a zaměstnance, nýbrž o objednatele, který znalci dává příkaz k podání znaleckého posudku a kterému znalec odevzdává hotový posudek jako hotové dílo skutečněné na vlastní nebezpečí. Je tedy činnost znalecká činností, která má všechny charakteristický rysy smlouvy o dílo podle § 448 obč. zák. To, co je poskytováno znalci na znalečném, není mzdou, nýbrž odměnou podle §§ 457 a násl. obč. zák. (srov. i ustanovení § 111 odst. 1 o. s. ř., podle něhož znalec má nárok na náhradu hotových výdajů spojených se znaleckým úkonem a na přiměřenou odměnu, nikoli přiměřenou mzdu). Ve znalečném, které bylo znalci vypláceno, je kromě odměny za skutečnou činnost zahrnuta i náhrada hotových výdajů.

Proto se na soudní znalce nevztahuje v rámci osobního svého rozsahu důchodové zabezpečení podle § 3 zák. o soc. zabezpečení, neboť soudní znalci nejsou zaměstnanci a nevykonávají také činnost pro socialistický sektor v takovém poměru, který by měl obsah zaměstnaneckého pracovního poměru.

Pak dlužno ovšem posoudit jen, zda znalecká činnost vykonává při jiném zaměstnání, které podléhá důchodovému zabezpečení, je takovou činností, na niž pamatuje ustanovení § 3 odst. 1 ve druhém dílu svého znění. Příjem vyplývající z takové činnosti možno pokládat za hrubý výdělek jen tehdy, jestliže je vykonávána v souvislosti se zaměstnáním, tedy zaměstnáním podléhajícím důchodovému zabezpečení. Taková souvislost ovšem nemůže být souvislostí náhodnou, nýbrž musí být souvislostí účelovou; musí jít o vzájemnou závislost mezi zaměstnáním a takovou činností a jenom pak možno takovou činnost pokládat za určitý doplněk zaměstnání a příjem z toho plynoucí za hrubý výdělek, z něhož má být vypočtena důchodová dávka. To nelze říci o činnosti soudních znalců, neboť taková činnost není vázána na určitý druh zaměstnání, nýbrž jen na určité znalosti, z nichž vyplývá schopnost podávat znalecká dobrozdání. Soudní znalec nemusí být zaměstnancem v zaměstnání podléhajícím důchodovému pojištění a existence zaměstnaneckého poměru není také podmínkou znalecké činnosti, i když s ní bývá obvykle spojena.

Není proto prvotní podmínkou, aby do základu výpočtu hrubého výdělku byl zahrnut příjem, okolnost, že tento příjem podléhá dani ze mzdy, nýbrž je v prvé řadě nutno, aby takový příjem vyplynul buď přímo ze zaměstnání, které je podkladem důchodového zabezpečení, anebo které v souvislosti s takovým zaměstnáním bylo konáno; jestliže tato podmínka splněna není, nelze z okolnosti, že byla zaplácena daň ze mzdy, dovozovat bezpodmínečně nutnost, že takové druhy příjmů do zápočtu hrubého výdělku patří, okolnost, že podléhají dani ze mzdy je teprve podmínkou druhotnou.

Jestliže tedy jako je tomu v posuzovaném případě, jde o znaleckou odměnu, která vyplynula ze smlouvy o dílo, nikoli z poměru zaměstnaneckého, ať již byla poskytována z činnosti samostatně

vykonávané, nebo vykonávané v náhodné souvislosti s jiným pracovním poměrem, nelze ji do hrubého výdělku rozhodného pro výpočet dávky započítat. Proto soud prvního stupně neporušil zákon, když nevyhověl návrhu na zvýšení dávky, protože znalecké odměny nebyly vzaty do základu pro její výpočet.